

specifikace: K projednání a rozhodnutí sporu, v němž se insolvenční dlužník domáhá proti svému přihlášenému věřiteli určení neplatnosti právního úkonu (právního jednání), který věřitel uvede jako právní důvod své pohledávky přihlášené do insolvenčního řízení dlužníka, jsou ve smyslu ust. § 7a písm. b) ve spojení s ust. § 159 odst. 1 písm. g) IZ věcně příslušnými krajské soudy.

§ 7a písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

§ 159 odst. 1 písm. g) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

§ 231 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

XY INS XY
101 VSPH 572/2022
199 ICm 2714/2019

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radky Šimkové a soudců JUDr. Jiřího Goldsteina a JUDr. Jiřího Karety v právní věci

žalobkyně: **SWISS MED CLINIC s. r. o.**, IČO: 28377222,
sídlem Rybná 682/14, 110 00 Praha 1, Staré Město,
zastoupená Mgr. Ondřejem Líbalem, advokátem,
sídlem Kostelní 172, 411 08 Štětí,

proti

žalované: **FFUS spol. s r. o.**, IČO: 27613551,
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1, Nové Město,
zastoupená Mgr. Vitem Hrnčíříkem, LL.M., Ph.D., advokátem,
sídlem Šrobárova 40, 101 00 Praha 10,

o určení neplatnosti právního úkonu (právního jednání),

vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 199 ICm 2714/2019, o určení věcné příslušnosti,

takto:

K projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobou doručenou dne 5. 10. 2019 Městskému soudu v Praze (dále též „předkládající soud“) se žalobkyně, insolvenční dlužnice v reorganizaci, domáhá proti žalované, přihlášené věřitelce v insolvenčním řízení žalobkyně, určení neplatnosti Dohody spoludlužníků o vypořádání závazku, datované dnem 28. 1. 2014 (dále jen „Dohoda“).

2. Předkládající soud postupem podle ust. § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), předložil věc Vrchnímu soudu v Praze jako soudu nadřízenému (dále též „nadřízený soud“) k rozhodnutí o věcné příslušnosti. Dle jeho mínění věc nespadá do věcné příslušnosti krajských soudů, neboť se nejedná o incidenční spor dle ust. § 159 odst. 1 písm. g) insolvenčního zákona č. 182/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen „IZ“). Poukázal na to, že incidenčními spory jsou zásadně jen spory, které následují po zahájení insolvenčního řízení. Svou argumentaci blíže podpořil též odkazem na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 12. 2019, č. j. 101 VSPH 813/2019-16, jež bylo vydáno ve shodné insolvenční věci. Akcentoval přitom, že k uzavření sporné Dohody došlo před zahájením insolvenčního řízení a před zjištěním úpadku žalobkyně.
3. Žalobkyně k výzvě předkládajícího soudu sdělila, že posouzení otázky věcné příslušnosti ponechává na úvaze soudu. Žalovaná pak vyslovila názor, že projednávaná věc souvisí s pohledávkami za žalobkyní, které do insolvenčního řízení přihlásila, a proto je dána věcná příslušnost Městského soudu v Praze.
4. Z veřejně přístupného insolvenčního rejstříku se podává, že insolvenční řízení žalobkyně bylo zahájeno na návrh věřitele I.C.S. FORSETI, s. r. o. dne 9. 5. 2019. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne XY 2020, č. j. MSPH XY INS XY / XY - XY, byl zjištěn úpadek žalobkyně a na její majetek byl prohlášen konkurs. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 2. 2021, č. j. MSPH XY INS XY / XY - XY, bylo usnesení Městského soudu v Praze ze dne XY 2020, č. j. MSPH XY INS XY / XY - XY, ve výroku o prohlášení konkursu zrušeno a v tomto rozsahu byla věc vrácena Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. Usnesením ze dne XY 2022, č. j. MSPH XY INS XY / XY - XY, pak Městský soud v Praze povolil řešení úpadku dlužnice reorganizací a usnesením ze dne 10. 8. 2022, č. j. MSPH XY INS XY /2019- XY, byla schválena zpráva o reorganizačním plánu. Žalovaná uplatnila své pohledávky za žalobkyní coby insolvenční dlužníci přihláškou pohledávek evidovanou v insolvenčním rejstříku pod poř. č. P-7. Jako dílčí pohledávku č. 3 uplatnila konkrétně celkem částku 2 743 312,79 Kč, jež jí měla vzniknout z důvodu, že předmětné finanční plnění (ve formě jednotlivých úhrad) poskytla za dlužnici společnosti TRINITY BANK, a. s., v důsledku čehož jí vůči dlužnici vznikl regresní nárok. Tento nárok plyne dle žalované ze Smlouvy o úvěru ze dne 4. prosince 2013, reg. Č. XY, z Dohody o přistoupení ze dne XY 2013 a též z Dohody spoludlužníků ze dne XY 2014 (ze sporné Dohody). Při přezkumném jednání konaném dne XY 2022 popřel pohledávky žalované uplatněné přihláškou poř. č. P-7 co do pravosti a výše insolvenční správce. Namítl přitom, že „...pohledávka nebyla potvrzena správcem závodu ve smyslu § 338k odst. 6 o. s. ř. ...“. Dlužnice pohledávky žalované nepopřela. O žalobě na určení jejich pravosti, podané žalovanou a vedené pod sp. zn. 211 ICM 925/2022, dosud nebylo rozhodnuto.
5. Dle ust. § 11 odst. 1 o. s. ř. se řízení koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení.
6. Dle ust. § 104a odst. 1 o. s. ř. soud zkoumá věcnou příslušnost kdykoli za řízení.
7. Dle ust. § 7 IZ nestanoví-li tento zákon jinak, nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu, týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.

8. Dle ust. § 7a IZ krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně a) v insolvenčním řízení, **b) v incidenčních sporech**, c) ve sporech o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla porušením povinnosti podat insolvenční návrh, d) ve sporech o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu, a e) ve věcech vyplývajících z právních vztahů mezi dlužníkem a insolvenčním správcem týkajících se majetku patřícího do dlužnickovy majetkové podstaty.
9. Dle ust. § 2 písm. d) IZ se incidenčním sporem rozumí spory vyvolané insolvenčním řízením, o kterých tak stanoví insolvenční zákon, projednávané v insolvenčním řízení.
10. Dle ust. § 159 odst. 1 IZ incidenčními spory jsou a) spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek, b) spory o vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výtěžku zpeněžení podle § 225 odst. 5, c) spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela, d) spory na základě odpůrcí žaloby, e) spory o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem, f) spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu, g) **spory o určení, zda tu je či není právní vztah nebo právo týkající se majetku nebo závazků dlužníka, je-li na takovém určení naléhavý právní zájem**, h) další spory, které zákon označí jako spory incidenční.
11. Dle ust. § 231 odst. 1 IZ insolvenční soud není vázán rozhodnutím jiného soudu či jiného orgánu, kterým v průběhu insolvenčního řízení došlo ke zjištění neplatnosti právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, ani jiným způsobem tohoto zjištění. Dle odst. 2 cit. ust. v průběhu insolvenčního řízení posoudí neplatnost takového právního úkonu pouze insolvenční soud.
12. Jak se dále podává např. z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 9. 2018, sp. zn. 29 Cdo 6037/2016, „...*spor o určení, zda tu je, či není právní vztah nebo právo týkající se majetku nebo závazků dlužníka, zahájený v průběhu insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka, je incidenčním sporem ve smyslu ustanovení § 159 odst. 1 písm. g) insolvenčního zákona. K projednání takového sporu jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy (§ 7a písm. b) insolvenčního zákona)*...“ (shodně viz též v usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 11. 2018, sp. zn. 29 Cdo 1714/2017.
13. Dle z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 5. 2014, sp. zn. 29 ICdo 19/2016, je judikatura Nejvyššího soudu ČR dlouhodobě ustálena na závěru, že v tzv. sporném řízení, které je ovládáno dispoziční zásadou, platí, že soud je vázán žalobou, tedy tím, jak žalobce vymezil předmět řízení. Předmět řízení žalobce vymezuje v žalobě vyličením skutečností (skutkových tvrzení), jimiž uvádí skutkový děj, na jehož základě žalobním petititem uplatňuje svůj nárok. Dle usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10, závisí stanovení věcné příslušnosti okresních nebo krajských soudů vždy na předmětu řízení. Předmětem sporného řízení je nárok v procesním smyslu, jenž je tvořen dvěma složkami: předmětem nároku a základem nároku. Předmětem nároku jsou požadované účinky soudního rozhodnutí, vyjádřené v žalobním petitu; základem nároku jsou skutková tvrzení, jež žalobce přednesl k odůvodnění svého nároku.
14. V rámci insolvenčního řízení je věcná příslušnost soudů upravena v § 7a IZ. Spor o určení neplatnosti Dohody spoludlužníků o vypořádání závazku datované dnem 28. ledna 2014, k jehož zahájení došlo až po zahájení insolvenčního řízení žalobkyně, a v němž se žalobkyně domáhá určení neplatnosti právního úkonu (právního jednání), který žalovaná ve své přihlášce pohledávky (mj.) uplatnila jako právní důvod vzniku své pohledávky za dlužníci, má dle

Vrchního soudu v Praze povahu sporu o určení, zda tu je či není právní vztah nebo právo týkající se majetku nebo závazků dlužníka. Jedná se proto o incidenční spor dle ust. § 159 odst. 1 písm. g) IZ, k jehož projednání jsou ve smyslu ust. § 7a písm. b) IZ věcně příslušnými krajské soudy jakožto soudy insolvenční, v dané věci konkrétně Městský soud v Praze.

15. Argumentaci předkládajícího soudu rozhodnutím Vrchního soudu v Praze ze dne 13. prosince 2019, č. j. 101 VSPH 813/2019-16, neshledal nadřízený soud příležitou pro odlišnost předmětu řízení. V odkazovaném rozhodnutí totiž nebyla řešena přímo otázka existence právního vztahu resp. práva týkajícího se majetku či závazků dlužníka, ale (jen) otázka věcné legitimace k uplatňování pohledávky za dlužníkem v insolvenčním řízení (otázka neplatnosti Smlouvy o postoupení pohledávky). Nadřízený soud má naproti tomu za případné odkázat obdobně např. na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 8. 2020, sp. zn. Ncp 543/2020, jež je veřejnosti volně přístupné na internetových stránkách pod adresou <https://www.justice.cz/web/vrchni-soud-v-praze/>.
16. Vrchní soud v Praze, jako soud nadřízený, proto vyslovil, že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.
17. Rozhodnutím o věcné příslušnosti jsou účastníci řízení a soudy vázáni (ust. § 104a odst. 7 o. s. ř.).

Poučení: proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

V Praze dne 22. srpna 2022

JUDr. Radka Šimková
předsedkyně senátu